

Manuál pro členy Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR

Povinnosti maloobchodníků, velkoobchodníků a restaurací v souvislosti se zákonem o povinném značení lihu

Povinné značení lihu

Vyrobený nebo dovezený líh ve spotřebitelském balení musí být **nejpozději v okamžiku jeho uvedení do volného daňového oběhu označen kontrolní páskou**. Líh má přitom povinnost označit **výrobce lihu, dovozce lihu nebo provozovatel daňového skladu** podle zákona o spotřebních daních, který nabyt líh v režimu podmíněného osvobození od spotřební daně. **Osoba povinná značit líh je povinna se registrovat** (kauce činí 500.000,00 Kč, respektive 5.000.000,00 Kč, přihláška se podává elektronicky, přičemž musí obsahovat údaje o povolení nebo oprávnění k nakládání s lihem podle zákona o spotřebních daních, místo značení lihu a rozsah a způsob vybavenosti sledovacím zařízením – proces registrace je v jiných ohledech obdobný procesu registrace distributora – viz dále, přičemž přechodná doba pro splnění všech podmínek registrace činí 3 měsíce od účinnosti zákona).

Zákon o povinném značení lihu (dále jen „zákon“) byl vydán ve Sbírce zákonů České republiky jako zákon č. 307/2013 Sb., přičemž nabývá účinnosti dne **1. prosince 2013** (s výjimkou ustanovení zákona o objednávání kontrolních pásek, která nabyt účinnosti již dnem vyhlášení zákona).

Značení lihu se provádí **kontrolní páskou**, kterou vydává Generální ředitelství cel. Kontrolní páska musí být **umístěna na spotřebitelském balení lihu tak, aby při jeho otevření došlo k porušení kontrolní pásky**.

Povinnost značení lihu se nevztahuje na líh, který je:

- *ve spotřebitelském balení o objemu do 0,06 litru,*
- *osvobozen od spotřební daně nebo který je v režimu podmíněného osvobození od spotřební daně,*
- *umístěn před jeho značením v daňovém skladu podle zákona o spotřebních daních nebo v jiných prostorách, které jsou v rozhodnutí o registraci uvedeny jako místo značení lihu,*
- *dovezen na daňové území České republiky ze třetích zemí pod celním dohledem a následně umístěn v celním skladu, ve svobodném pásmu nebo svobodném skladu, anebo dočasně uskladněn na místě, které je v rozhodnutí o registraci uvedeno jako místo značení lihu,*
- *výsledkem pěstitelského pálení ovoce podle zákona o lihu, nebo*
- *dovážen pro osobní potřebu fyzické osoby.*

Spotřebitelským balením lihu se nově rozumí nádoba nebo jiný obal o objemu **do 1 litru z jakéhokoliv materiálu**, a/nebo nádoba o objemu **nad 1 litr a současně do 3 litrů, pokud je však vyrobená ze skla**.

Nakládání s neznačeným lihem je zakázáno!!!

Lihem se pro účely zákona rozumí nedenaturovaný líh podle zákona o lihu včetně neodděleného lihu vzniklého kvašením, obsažený ve výrobcích uvedených pod kódy kombinované nomenklatury 2207 a 2208 podle nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 ze dne 23. července 1987 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, ve znění platném k 1. lednu 2002, **pokud celkový obsah lihu v těchto výrobcích činí nejméně 15 % objemových lihu.**

Nakládáním s lihem se rozumí výroba, zpracování, prodej nebo jiný převod, přeprava, doprava, skladování, převzetí, užití, držení, dovoz nebo vývoz lihu. Porušení této povinnosti je správním deliktem / přestupkem, za který lze uložit pokutu až do výše 5.000.000,00 Kč a zákaz činnosti.

Neznačený líh

Neznačeným lihem se obecně rozumí líh, na nějž se vztahuje povinnost značit líh, a který je

- a) *neznačený kontrolní páskou,*
- b) *značený porušenou kontrolní páskou, která zpochybňuje neporušenost obsahu spotřebitelského balení (zde existují výjimky),*
- c) *značený nesprávně umístěnou kontrolní páskou, která zpochybňuje neporušenost obsahu spotřebitelského balení,*
- d) *značený kontrolní páskou, která nemá náležitosti stanovené tímto zákonem a prováděcím právním předpisem,*
- e) *značený kontrolní páskou zaevidovanou na jinou osobu, než která líh označila,*
- f) *značený kontrolní páskou určenou pro jiné spotřebitelské balení lihu, nebo*
- g) *značený kontrolní páskou, kterou lze bez jejího porušení snadno odstranit.*

Jedná-li se o líh, na nějž se vztahuje povinnost značení, a který se nachází v prostoru, ve kterém se prodávají lihoviny **pro přímou osobní spotřebu nebo pro jiné přímé osobní užití fyzickou osobou**, pak se jedná o neznačený líh vždy, **nejde-li o líh ve spotřebitelském balení o objemu do 1 litru v nádobě vyrobené ze skla** – v těchto prostorách se tak jiná balení lihu nemohou nacházet.

Neoznačeným lihem se dále rozumí **veškerý líh, který není ve spotřebitelském balení**, s výjimkou lihu, který je

- a) *osvobozen od spotřební daně nebo podmíněně osvobozen od spotřební daně,*
- b) *umístěn před jeho značením v daňovém skladu podle zákona o spotřebních daních nebo v jiných prostorách povolených nebo určených správcem daně,*
- c) *dovezen na daňové území České republiky ze třetích zemí pod celním dohledem a následně umístěn v celním skladu, ve svobodném pásmu nebo svobodném skladu, anebo dočasně uskladněn na místě povoleném nebo určeném celním úřadem,*
- d) *výsledkem pěstitelského pálení ovoce podle zákona o lihu, nebo*
- e) *dovážen fyzickou osobou pro její osobní potřebu,*

Přechodná doba pro líh značený podle předchozího zákona o povinném značení lihu činí **9 měsíců od účinnosti zákona** (v uvedené době postačí, je-li líh uveden do volného daňového oběhu), jedná-li se o líh ve spotřebitelském balení (**POZOR, ve smyslu nového zákona o povinném značení lihu!!!**)

- a) *značený podle zákona č. 676/2004 Sb., o povinném značení lihu a o změně zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti nového zákona,*
- b) *o objemu nad 0,06 litru a do 0,1 litru neoznačený kontrolní páskou podle zákona č. 676/2004 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti nového zákona, pokud spotřebitelské balení bylo vyrobeno nejpozději do 2 týdnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.*

Výjimku ad b) představuje líh, který se nachází na jednotlivém výdejním nebo prodejním místě v prostoru, ve kterém se v souladu s právními předpisy **prodávají lihoviny pro přímou osobní spotřebu nebo pro jiné přímé osobní užití fyzickou osobou**, jde-li nejvýše o 1 kus spotřebitelského balení jednoho druhu. Alternativou jsou též až 3 kusy spotřebitelských balení jednoho druhu, jsou-li opatřeny jednocestným uzávěrem. Poslední výjimku pak představuje líh, s nímž fyzická osoba nakládá pro svou osobní potřebu nebo s nímž právnická osoba anebo podnikající fyzická osoba nakládá pro svou vlastní vnitřní potřebu; to neplatí v případě, že se tento líh nachází v prostoru, ve kterém dochází ke konečnému prodeji lihu.

Neznačeným lihem se rovněž rozumí líh, který byl převeden v rozporu se zákonem, což bude rozebráno dále v části o distribuci lihu, a líh, který nesmí být značen (ustanovení § 12 zákona, což se týká lihu ve spotřebitelském balení propuštěným celním úřadem pro vývoz apod.).

Distribuce lihu vs. Konečný prodej lihu

Konečným prodejem lihu se rozumí **prodej či jiný převod** lihu fyzické osobě pro její osobní potřebu nebo právnické osobě anebo podnikající fyzické osobě pro její vlastní vnitřní potřebu ze strany podnikatele v souvislosti s jeho podnikatelskou činností na území České republiky.

Distribucí lihu je činnost spočívající v prodeji nebo jiném převodu lihu uvedeného do volného daňového oběhu podnikatelem v souvislosti s jeho podnikatelskou činností na území České republiky. **Distribucí lihu není** prodej nebo jiný převod lihu osobou povinnou značit líh bezprostředně následující po uvedení tohoto lihu do volného daňového oběhu a **konečný prodej lihu**.

Distributor lihu má povinnost se před zahájením své činnosti registrovat!!! Distributor lihu podléhá rovněž oznamovací povinnosti!!!

Zvláštní povinnosti při prodeji a nákupu lihu

Zvláštní povinnosti **při prodeji lihu** se vztahuje pouze **na osoby povinné značit líh (viz výše) a distributory**. Zvláštní povinnosti **při nákupu lihu** se navíc vztahuje i na **konečného prodejce lihu**.

Předmětnými zvláštními povinnostmi je **prodávat nebo jinak převádět líh ve spotřebitelském balení pouze registrované osobě povinné značit líh, registrovanému distributorovi lihu, nebo konečnému prodejci lihu, a nakupovat nebo nechat sobě jinak převést líh ve spotřebitelském balení pouze registrovanou osobou povinnou značit líh, nebo registrovaným distributorem lihu**.

Zvláštní povinnost při prodeji se neuplatní na případy, kdy osoba povinná značit líh nebo distributor lihu prodá nebo jinak převede líh ve spotřebitelském balení jako konečný prodejce lihu.

Porušení těchto povinností je správním deliktem, za který lze uložit pokutu až do výše 5.000.000,00 Kč a zákaz činností. Líh takto převedený se přitom považuje za neznačený.

Oznamovací povinnost distributora lihu

Zákon ukládá distributorovi oznamovací povinnost, kterou musí splnit **každý den, kdy dojde k prodeji nebo převodu lihu**, a to elektronicky (formát a strukturu zveřejní správce daně).

Uvedené oznámení musí obsahovat

- a) **počet kontrolních pásek**, jimiž byl označen líh prodaný nebo jinak převedený distributorem lihu,
- b) **objem a druh spotřebitelského balení**, ve kterém je obsažen líh, který byl označen kontrolními páskami podle písmene a),
- c) **objemové procento lihu** ve spotřebitelském balení podle písmene b),
- d) **evropský zbožíový kód (EAN)**, kterým je opatřeno spotřebitelské balení podle písmene b),
- e) **identifikaci osoby**, které byl líh podle písmene a) prodán nebo jinak převeden.

Porušení oznamovací povinnosti je správním deliktem, za který lze uložit pokutu až do výše 5.000.000,00 Kč a zákaz činností.

Druhem spotřebitelského balení se rozumí spotřebitelské balení rozlišené podle jeho názvu a výrobce.

Registrace distributora lihu

Každý distributor lihu má povinnost se před zahájením své činnosti registrovat.

Pro úspěšnou registraci distributor musí **splňovat podmínky registrace** (ty musejí být splněny po celou dobu registrace) a musí podat přihlášku. Jednou z podmínek registrace je i uhrazení kauce. Splní-li distributor podmínky registrace, správce daně jej zaregistruje a přidělí mu registrační distribuční číslo. Distributor lihu je registrován pátým dnem následujícím po účinnosti rozhodnutí o registraci až do účinnosti rozhodnutí o zrušení registrace. Správce daně zveřejní den registrace v registru osob povinných značit líh a distributorů lihu nejpozději ke dni registrace.

Podmínkami registrace jsou

- a) *spolehlivost,*
- b) *bezdlužnost,*
- c) *oprávnění provozovat živnost umožňující výkon činnosti distributora lihu,*
- d) *skutečnost, že nebyl distributorovi lihu vysloven zákaz činnosti,*
- e) *skutečnost, že distributor lihu není v likvidaci nebo v úpadku, a*
- f) *poskytnutí kauce.*

Mezi podmínky registrace patří rovněž skutečnost, že **odpovědný zástupce distributora lihu nevykonává funkci odpovědného zástupce pro jiného distributora lihu.**

Kauci je možné poskytnout dvěma způsoby, a to buď **složením částky ve výši 5.000.000,00 Kč** na zvláštní účet správce daně s tím, že kauce v této výši musí být na tomto účtu po celou dobu registrace distributora lihu, **nebo bankovní zárukou**, kterou přijal správce daně, k zajištění nedoplatků v celkové výši do 5.000.000,00 Kč, které jsou evidovány u správce daně nebo u jiných orgánů veřejné moci k devadesátému dni ode dne zrušení nebo zániku registrace distributora lihu – **bankovní záruka musí být poskytnuta na dobu určitou, která nesmí být kratší než 2 roky.**

Přihláška k registraci se podává u správce daně (celního úřadu) **elektronicky**. Přihláška musí obsahovat též údaje o skladovacích prostorech, které distributor užívá k výkonu jeho činnosti distributora lihu. **Došlo-li v minulosti ke zrušení registrace distributora z moci úřední (viz níže), může distributor lihu podat přihlášku k registraci nejdříve po uplynutí 3 let od zrušení registrace.**

Ke splnění podmínek registrace distributora lihu

Za **spolehlivou** osobu se považuje osoba, která je **bezúhonná a v posledních třech letech neporušila závažným způsobem** daňové nebo celní předpisy, tento zákon nebo právní předpisy upravující nakládání s lihem.

Za **bezúhonnou** se pro účely zákona považuje osoba, která **nebyla pravomocně odsouzena pro trestný čin proti majetku nebo pro trestný čin hospodářský**, nebo se na ni hledí, jako by nebyla odsouzena.

Osoba, která je distributorem lihu ke dni nabytí účinnosti zákona o povinném značení lihu, se považuje za distributora lihu registrovaného podle tohoto zákona, a to **po dobu 1 měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona**. Pokud distributor lihu podle do 1 měsíce ode dne nabytí účinnosti zákona o povinném značení lihu **podá přihlášku** k registraci a poskytne kauci podle tohoto zákona, **považuje se za distributora lihu registrovaného podle tohoto zákona, a to do dne předcházejícího dni pravomocného ukončení registračního řízení.**

Spolehlivost, bezdlužnost a skutečnost, že nebyl vysloven zákaz činnosti, musí splňovat nejen distributor lihu, ale **i jeho odpovědný zástupce a osoba, která je v právnické osobě, která je distributorem lihu, statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu.**

U státních příslušníků České republiky a právnických osob se sídlem na území České republiky není nutné přikládat k přihlášce výpis z evidence trestů. Pokud je osoba, která musí splňovat podmínku spolehlivosti, státním příslušníkem České republiky, který se v posledních 3 letech zdržoval nepřetržitě po dobu delší než 3 měsíce na území jiného státu, připojí se k přihlášce k registraci také výpis z evidence trestů nebo rovnocenná písemnost vydaná tímto státem.

Pokud právnická osoba závažným způsobem poruší daňové nebo celní předpisy, zákon o povinném značení lihu nebo právní předpisy upravující nakládání s lihem, **hledí se** pro účely posouzení splnění podmínky spolehlivosti **na osobu**, která byla v době tohoto porušení v této právnické osobě **statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu, jako by je také porušila.**

Pokud osoba závažným způsobem poruší zákon o povinném značení lihu nebo právní předpisy upravující nakládání s lihem, **hledí se** pro účely posouzení splnění podmínky spolehlivosti **na osobu, která byla v době tohoto porušení odpovědným zástupcem této osoby, jako by je také porušila.**

Bezdlužností se rozumí, že daná osoba **nemá evidován nedoplatek** s výjimkou nedoplatku, u kterého je povoleno posečkání jeho úhrady nebo rozložení jeho úhrady na splátky,

- a) *u orgánů Finanční správy České republiky, (není nutné dokládat)*
- b) *u orgánů Celní správy České republiky, (není nutné dokládat)*
- c) *na pojistném a na penále na všeobecné zdravotní pojištění a (je nutné doložit potvrzením, které není starší než 30 dnů přede dnem podání přihlášky k registraci)*
- d) *na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (je nutné doložit potvrzením, které není starší než 30 dnů přede dnem podání přihlášky k registraci).*

Zrušení a zánik registrace distributora lihu

Registrace může být **zrušena** buď **na návrh** distributora, nebo **z moci úřední**. Registrace může rovněž **zaniknout ze zákona**.

Správce daně má zákonnou povinnost informovat distributora o zániku, respektive zrušení jeho registrace.

Z moci úřední dojde ke zrušení registrace tehdy, pokud

- a) *distributor lihu po dobu 9 po sobě jdoucích kalendářních měsíců bezdůvodně neprodal nebo jinak nepřevedl líh ve spotřebitelském balení,*
- b) *insolvenční soud zamítne insolvenční návrh pro nedostatek majetku distributora lihu, nebo*
- c) *přestal-li distributor splňovat podmínky registrace. V takovém případě, pokud zjistí správce daně, že nejsou splněny podmínky registrace, vyzve registrovaného distributora lihu k jejich splnění v jím stanovené lhůtě, pokud povaha těchto podmínek toto splnění připouští a nehrozí nebezpečí z prodlení. Ke zrušení z moci úřední pak správce daně přistoupí tehdy, **nenapraví-li distributor stav v poskytnuté lhůtě, nebo jedná-li se o podmínky registrace, k jejichž splnění správce daně nevyzývá.***

Zánik registrace distributora nastává **5 měsíců přede dnem uplynutí doby, na kterou byla poskytnuta bankovní záruka**, která je kaucí, ledaže

- a) *dojde k **prodloužení** doby bankovní záruky alespoň o 2 roky,*
- b) *je poskytnuta **nová záruka** bezprostředně navazující na předchozí bankovní záruk, pokud ji přijal správce daně, nebo*
- c) *dojde **ke složení částky** ve výši kauce na zvláštní účet správce daně.*

Související nejdůležitější změny živnostenského zákona

Podnikatel, který je **ke dni 17. října 2013** oprávněn prodávat kvasný líh, konzumní líh nebo lihoviny, **může v této činnosti pokračovat po dobu dalších 6 měsíců.**

Požádá-li podnikatel v uvedené šestiměsíční lhůtě živnostenský úřad o koncesi pro prodej kvasného lihu, konzumního lihu nebo lihovin, může v prodeji pokračovat, dokud nedojde k pravomocnému rozhodnutí (udělení koncese, zamítnutí žádosti či zastavení řízení).

Žádost o „prodloužení“ koncese nepodléhá správnímu poplatku.

Marným uplynutím uvedené šestiměsíční lhůty k podání žádosti o koncesi pro prodej kvasného lihu, konzumního lihu nebo lihovin podnikateli právo prodávat kvasný líh, konzumní líh nebo lihoviny zaniká.

Dojde-li ke zrušení živnostenského oprávnění osobě podle § 58 odst. 2 nebo 3 živnostenského zákona, tj. zejména pro porušení podmínek stanovených rozhodnutím o udělení koncese, živnostenským zákonem či jiným zákonem, a to závažným způsobem, pak může tato osoba ohlásit ohlašovací živnost nebo požádat o udělení koncese v oboru nebo příbuzném oboru nejdříve po uplynutí 3 let od právní moci rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění.

Dojde-li k výše uvedenému zrušení živnostenského oprávnění, může podnikatel žádost o udělení koncese v jiném oboru podat nejdříve po uplynutí 1 roku od právní moci rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění.

Do uplynutí uvedené tříleté, respektive roční doby je podnikatel považován za osobu, která nemůže živnost provozovat.

Uvedené omezení pro provozování živnosti platí i pro osoby, které byly členem statutárního orgánu takové osoby v době, kdy nastaly nebo trvaly skutečnosti, které vedly ke zrušení živnostenského oprávnění, a i pro právnické osoby, jejímuž členovi statutárního orgánu bylo takto živnostenské oprávnění zrušeno. Uvedené platí dokonce i pro právnické osoby, členem jejíhož statutárního orgánu je fyzická nebo právnická osoba, která byla členem statutárního orgánu právnické osoby v době, kdy nastaly nebo trvaly skutečnosti, které vedly ke zrušení živnostenského oprávnění této právnické osobě.